

троена от императрица Евдокия за нейните беседи със св. Евтимий. Още по-нататък се намирал и Хузеветийският манастир, целият изсечен в скала, лаврата на Хепстаст на брега на неголямо езеро, лаврата Сука с гробницата на св. Кириак, манастирът на Фирмин, обителта на св. Евтимий, и под нея манастирът на св. Теоктист.

В Синайската планина освен крепостта на св. цар Давид, някога пощадена от Тит, се издигали: базиликата, построена от св. Елена на мястото на Тайната вечеря, превърнатите в църкви тъмница на св. апостол Петър и домът на Каиафа, манастирът Неаса, игумените на който се намирали в постоянна борба с йерусалимските патриарси, и великолепната базилика на пресвета Дева Мария, съградена от Юстиниан. По-нататък идвали Витлеем с неговата базилика и манастири. По на юг мамрийското плато служело за основа на базиликата, построена от св. Константин над гробниците на ветхозаветните патриарси, и накрая, в Аравийската пустиня, близо до Червено море, в подножието на Синайската планина като челен страж на православие, стоял манастирът, построен от Юстиниан, в който тогава пребивавали трима монаси, които го прославили повече от всички щедрости на императора: Анастасий Синаит, впоследствие Антиохийски патриарх, Григорий, Синайски игумен, възведен от Юстиниан II също на Антиохийския престол, красноречието на когото убедило дори Хозрой и неговите войници да възвърнат част от заграбената от тях плячка, и накрая, приемникът му на Синай Йоан Лествичник, наречен така за своята Лествица, написана по молба на Раитския игумен, и станала духовно ръководство и устав за отшелниците и манастирите в Египет и Азия.

На Кесарийския път близо до Йерусалим се намирала базиликата на св. Стефан, свидетелка на борбата на св. Сава против император Анастасий. Малко по-далеч се намирала църквата на пресветата Дева, откъдето вече се откривала за поклонника крепостта на Давид, а след това манастирът на Евстратий и Анастасий, последният от които послужил за убежище на монасите от лаврата на св. Сава, изгонени от сарацините.

В самия Йерусалим към базиликата на гроба Господен, останал съсредоточие на християнството както по светостта на свързаните с него спомени, така и по достойното за тях великолепно служение, се присъединили патриаршеският дворец, построен от императрица Евдокия и обширният манастир, основан от Илия със знаменита библиотека, събрана от епископ Александър. По-нататък, на мястото, дето преди стоял домът на светите Богоотци, се издигала църква, а в дълбочината на една от далечните улици се криела църквата на яковитите от евтихийанската секта, тогава твърде многочислена в Александрия.

Предимно в средата на септември, на празника Въздвижение на честния кръст, пристигали в Йерусалим на дълги върволици кеврани от Мала Азия, Персия, Африка и Арабия. Търговци от всички страни на света се стичали тук за продажба на най-разнообразни стоки. Лаодикийските търгов-